

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет агротехнологій та природокористування
Кафедра садово-паркового та лісового господарства

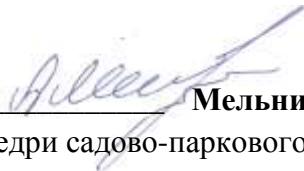
**Робоча програма (силабус) освітнього компонента
МИСЛИВСТВОЗНАВСТВО**

Обов'язковий

Реалізується в межах освітньо-професійної програми
Лісове господарство
за спеціальністю **205 Лісове господарство**

*на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти
(денна та заочна форма навчання)*

Суми – 2023

Розробники: **Мельник А.В.**, доктор с.-г. наук,
професор кафедри садово-паркового та лісового господарства,

Розглянуто на засіданні проектної групи ОПІ 205 Лісове господарство першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та схвалено на засіданні кафедри садово-паркового та лісового господарства (*протокол № 16 від 7 березня 2023 р*)

Гарант освітньої програми **Тетяна МЕЛЬНИК**

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1	Назва ОК	ЛІСОМИСЛИВСЬКЕ ГОМПОДАРСТВО		
2	Факультет/ кафедра	Агротехнологій та природокористування / садово-паркового та лісового господарства		
3	Статус ОК	Обов'язковий		
4	Програма / спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	205 Лісове господарство (перший (бакалаврський) рівень вищої освіти)		
5	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	Лісове господарство (перший (бакалаврський) рівень вищої освіти), 205 Лісове господарство		
6	Рівень НРК	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень		
7	Семестр та тривалість вивчення	Денна форма навчання – 4 курс, 3 ст: восьмий, шостий семестр; Заочна форма навчання – 5 курс		
8	Кількість кредитів ЄКТС	5,0 кредитів ЄКТС, 105 годин		
9	Загальний обсяг годин та їх розподіл / денна форма навчання	Контактна робота (заняття)		Самостійна робота
		ЛК	ПЗ	
		26	40	
	Загальний обсяг годин та їх розподіл / заочна форма навчання	Контактна робота (заняття)		Самостійна робота
		ЛК	ПЗ	
			-	
10	Мова навчання	українська		
11	Викладач	<i>Мельник Андрій Васильович</i> , докторс.-г. наук, професор кафедри садово-паркового та лісового господарства. Факультет агротехнологій та природокористування, ауд. 02а.		
12	Контактна інформація			

13	Загальний опис освітнього компонента	<p>Мета: формування у студентів навиків обліку і оцінки мисливських ресурсів і мисливських угідь, організації біотехнічних і мисливських робіт, техніки добування мисливських ресурсів.</p> <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ознайомити з основними видами мисливських тварин, особливостями їх біології і екології, а також з основними методами вивчення екології мисливських тварин і обробки отриманої інформації;2. Навчити застосовувати теоретичні знання в цілях освоєння методів моніторингу стану лісів, охорони і захисту лісів, що підвищують продуктивність лісів, забезпечують багатоцільове, безперервне, раціональне, не виснажливе використання лісів для задоволення потреби суспільства в лісах і лісових ресурсах;3. Ознайомити студентів з теоретичними основами і практикою ведення мисливського господарства; обробкою і отриманням мисливської таксаційної інформації;4. Ознайомити з основами і перспективами розведення дичини. <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none">– загальнотеоретичні положення про ліс як екосистему, різні типи зв'язку тварин з лісом;– основні методи вивчення екології мисливських тварин і обробки отриманої інформації;– теоретичні основи і практику ведення мисливського господарства; обробку і отримання таксаційної інформації– фауністичний склад мисливських промислових видів ссавців і птахів України та Сумської області, особливості їх способу життя і поведінки;– основні методи вивчення екології мисливських тварин і обробки отриманої
----	--------------------------------------	---

		<p>інформації.</p> <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – планувати заходи, направлені на раціональне використання ресурсів мисливсько–промислових видів ссавців і птахів; – застосовувати теоретичні знання в цілях освоєння методів моніторингу стану лісів, охорони і захисту лісів, що підвищують продуктивність лісів; – визначати видову приналежність птахів і ссавців по традиційних і електронних визначниках, слідах, пошкодженнях і продуктах життєдіяльності; – представляти отримані знання у вигляді рефератів, доповідей, презентацій.
14	<p>Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП</p>	<p>Пререквізити: біометрія, основи екології та охорони природи, дендрологія, лісова зоології</p> <p>Постреквізити: інші дисципліни лісівничого спрямування, підготовка кваліфікаційної роботи</p>
15	<p>Політика академічної доброчесності</p>	<p>Дотримання академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної або наукової діяльності.</p> <p>Порушення академічної доброчесності при вивченні ОК вважаються: академічний плагіат, академічне шахрайство (списування, обман, видавання кимось виконаної роботи за власну), використання електронних пристроїв під час підсумкового контролю знань</p> <p>За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної</p>

		<p>відповідальності:</p> <p>Академічний плагіат – оцінка 0, повторне виконання завдання.</p> <p>Академічне шахрайство – анулювання отриманих балів; повторне проходження оцінювання повторне виконання несамотійно виконаної роботи;</p> <p>Використання електронних пристроїв під час підсумкового контролю знань – відсторонення від виконання роботи, оцінка 0, повторне проходження підсумкового контролю</p>
16	Посилання на курс у системі Moodle	<p>https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3784</p>

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Загальні компетентності

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професії (ЗК 7);
- Прагнення до збереження навколишнього середовища (ЗК 10);

Фахові компетентності:

- Здатність розуміння та формування екологічного мислення і свідомості, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особисту відповідальність за стан довкілля (ФК 13).

Програмні результати навчання

ПРН 4. Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства.

ПРН 5. Розуміти і застосовувати особливості процесів росту і розвитку лісових насаджень, теорії та принципи ведення лісового і мисливського господарства для вирішення завдань професійної діяльності

ПРН 6. Здійснювати підбір і використання необхідного обладнання, інструментів для організації виробничого процесу з урахуванням екологічних, технічних та технологічних можливостей. ПРН 9. Застосовувати лісівничі загальновідомі методи збору дослідного матеріалу та його статистичного опрацювання.

ПРН 10. Аналізувати результати досліджень лісівничо-таксаційних показників дерев, деревостанів, їх продуктивності, стану насаджень та довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази.

ПРН 11. Оцінювати значимість отриманих результатів досліджень дерев, деревостанів, насаджень, лісових масивів і стану довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази і робити аргументовані висновки.

ПРН 12. Інтегрувати та удосконалювати виробничі процеси ведення лісового господарства відповідно до чинних вимог.

ПРН 14. Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших.

**3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
(ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	пз	с.р.		л	пз	с.р.
Змістовий модуль 1.								
Біологічна основа ведення мисливського господарства								
Тема 1. Історія розвитку і виникнення полювання.	18	4	4	10				
Тема 2. Охорона тваринного світу і юридичні основи сучасного мисливського господарств.	20	4	6	10				
Тема 3. Мисливські ресурси і біотехнія.	36	6	10	20				
Разом за модулем 1	72	12	20	40				
Змістовий модуль 2.								
Мисливська справа як специфічна сфера природокористування.								
Тема 4. Лісомисливське господарство.	30	6	8	20				
Тема 5. Види полювання: промислове та спортивне. Мисливське спорядження і зброя.	26	6	6	14				
Тема 6. Основні вимоги та принципи охорони, раціонального використання і відтворення тваринного світу.	26	4	6	20				
Разом за модулем 2	78	14	20	44				
Усього годин	150	26	40	84				

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількіс ть годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількіс ть годин
ДРН 1. Планувати заходи, направлені на раціональне використання ресурсів мисливсько–промислових видів ссавців і птахів;				
×	<p><i>Пояснювально-репродуктивні</i> методи: лекція, розповідь-пояснення, бесіда, спрямовані на вирішення ціннісно-орієнтованого змісту навчального матеріалу (в контексті професійних завдань) Використання платформи Moodle, Kahoot, Learning App Zoom під час змішаної форми навчання.</p> <p>Зразки пагонів голонасінних, шишок голонасінних; гербарій пагонів покритонасінних в облистяному стані та в безлистому стані; зразки насіння деревних видів. Карти ареалів основних лісотвірних видів. Експозиційні стенди зі зразками пагонів, шишок, насіння. Таблиці, схеми, рисунки, слайди.</p>	11	робота з підручниками, посібниками, матеріалами мережі Інтернет; ілюстрація, демонстрація, виконання самостійних робіт тощо	20
ДРН 2. Застосовувати теоретичні знання в цілях освоєння методів моніторингу стану лісів, охорони і захисту лісів, що підвищують продуктивність лісів;				
	<p><i>Пояснювально-репродуктивні</i> методи: лекція, розповідь-пояснення, бесіда, спрямовані на вирішення ціннісно-орієнтованого</p>	11	робота з підручниками, посібниками, матеріалами мережі Інтернет; ілюстрація,	20

	<p>змісту навчального матеріалу (в контексті професійних завдань) Використання платформи Moodle, Kahoot, Learning App Zoom під час змішаної форми навчання. Зразки пагонів голонасінних, шишок голонасінних; гербарій пагонів покритонасінних в облистяному стані та в безлистяному стані; зразки насіння деревних видів. Карти ареалів основних лісотвірних видів. Експозиційні стенди зі зразками пагонів, шишок, насіння. Таблиці, схеми, рисунки, слайди.</p>		<p>демонстрація, виконання самостійних робіт тощо</p>	
<p>ДРН 3. Визначати видову приналежність птахів і ссавців по традиційних і електронних визначниках, слідах, пошкодженнях і продуктах життєдіяльності;</p>				
×	<p><i>Пояснювально-репродуктивні</i> методи: лекція, розповідь-пояснення, бесіда, спрямовані на вирішення ціннісно-орієнтованого змісту навчального матеріалу (в контексті професійних завдань) Використання платформи Moodle, Kahoot, Learning App Zoom під час змішаної форми навчання. Зразки пагонів голонасінних, шишок голонасінних; гербарій пагонів покритонасінних в облистяному стані та в безлистяному стані; зразки насіння деревних видів. Карти ареалів основних лісотвірних видів.</p>	11	<p>робота з підручниками, посібниками, матеріалами мережі Інтернет; ілюстрація, демонстрація, виконання самостійних робіт тощо</p>	10

	Експозиційні стенди зі зразками пагонів, шишок, насіння. Таблиці, схеми, рисунки, слайди.			
ДРН 4. Представляти отримані знання у вигляді рефератів, доповідей, презентацій.				
	<p><i>Пояснювально-репродуктивні</i> методи: лекція, розповідь-пояснення, бесіда, спрямовані на вирізнення ціннісно-орієнтованого змісту навчального матеріалу (в контексті професійних завдань) Використання платформи Moodle, Kahoot, Learning App Zoom під час змішаної форми навчання.</p> <p>Зразки пагонів голонасінних, шишок голонасінних; гербарій пагонів покритонасінних в облистяному стані та в безлистяному стані; зразки насіння деревних видів. Карти ареалів основних лісотвірних видів. Експозиційні стенди зі зразками пагонів, шишок, насіння. Таблиці, схеми, рисунки, слайди.</p>	11	робота підручниками, посібниками, матеріалами мережі Інтернет; ілюстрація, демонстрація, виконання самостійних робіт тощо	3 11

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

При оцінюванні за освітнім компонентом використовується безперервне оцінювання – це поєднання сумативного та інформативного оцінювання. Безперервне оцінювання застосовується з метою встановлення зворотного зв'язку зі студентом та сумативного оцінювання з фіксуванням оцінок. Обов'язковою умовою є, щоб метод оцінювання дозволяв перевірити досягнуті чи ні встановлені результати навчання.

5.1. Сумативне оцінювання

Сумативне оцінювання – підбиває підсумки навчальної діяльності у певний момент часу, зазвичай у кінці модулів (модуля 1, модуля 2), атестація та іспит. Сумативне оцінювання можна описати, як оцінювання по закінченні курсу, яке дозволяє визначити рівень досягнень студента, що підсумовує певний етап навчання.

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№ Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання (зазначити номер тижня, на якому буде проведено оцінювання)
Іспит		
Тести множинного вибору на відповідність або письмова модульна контрольна робота (Модуль 1)	25 балів/25%	До 7 тижня
Тести множинного вибору на відповідність (проміжна атестація)	15 балів/15%	До 8 тижня
Тести множинного вибору на відповідність або письмова модульна контрольна робота (Модуль 2)	30 балів/30%	До 15 тижня
Іспит (білети (три питання) або (тести + теоретичне питання (письмово))	30 балів / 30%	Екзаменаційний тиждень

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадо- вільно	Задо- вільно	Добре	Відмінно
	<i>кількість балів за:</i>			
	іспит			
Тести множинного вибору	0-14	15-18	19-22	23-25

на відповідність або письмова модульна контрольна робота (Модуль 1)				
Тести множинного вибору на відповідність (проміжна атестація)	0-9	10-11	12-13	14-15
Тести множинного вибору на відповідність або письмова модульна контрольна робота (Модуль 2)	0-17	18-21	22-26	27-30
Іспит	0-17	18-21	22-26	27-30
Разом за семестр	0-59	60-74	75-89	90-100

5.2. Формативне оцінювання:

Формативне оцінювання є джерелом інформації про успішність засвоєння результатів навчання як для викладачів, так і для самого здобувача. Формативне оцінювання, як правило, проводиться в ході вивчення ОК. Результати виконання здобувачами оціночних завдань допомагають викладачу при прийнятті рішень щодо характеру подальшого навчання.

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Письмове опитування після вивчення тем зі зворотнім зв'язком від викладача	15 хв. в кінці заняття при завершенні вивчення теми
2.	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над ситуаційними задачами протягом занять	наступне заняття після вивчення нової теми
3.	Підсумковий тестовий контроль зі зворотнім зв'язком від викладача	в кінці кожного вивченого модуля
4.	Невеликі тести (до 5 хв)	щотижнево, наприкінці практичного заняття
5.	Захист практичних робіт	щотижнево, упродовж семестру
6.	Обговорення обраних шляхів розв'язання обраної проблеми.	щотижнево, упродовж семестру
7.	Спостереження за здобувачем у процесі виконання завдання.	щотижнево, упродовж семестру
8.	Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань	щотижнево, упродовж семестру

5.3. Розподіл балів, що отримують здобувачі під час вивчення ОК

Поточне тестування та самостійна робота		Всього	Атестація	Іспит	Сума
Модуль 1	Модуль 2				
25	30	55	15	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи)
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
69-74	D	
60-68	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно
1-34	F	неприйнятно

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

1. Біологія лісових птахів і звірів: навч. посіб / І. Ст. Делеган, І. І. Делеган, І. І. Делеган; ред. І. Ст. Делеган. Л.: Поллі, 2005. 600 с.
2. Бондаренко В. Д. Біотехнія: навч. Посібник. Ч. 1. Львів: ІЗМН, 1998. 200 с.; Ч. 2. Львів: ІЗМН, 2002. 352 с.
3. Бондаренко В.Д. Біотехнія: Навч. посібник. Ч. 1 / В.Д.Бондаренко. Львів: ІЗМН, 1998. 203 с.
4. Бондаренко В.Д. Біотехнія: Навч. посібник. Ч. 2 / В.Д. Бондаренко. Львів: ІЗМН, 2001. 203 с.
5. Гузій А.І., Поліщук О.С. Методичні вказівки до розробки дипломного проекту «Лісове мисливствознавство». Житомир, 2005. 96 с.
6. Закону України «Про мисливське господарство та полювання» від 7 лютого 2017 року N 1832-VIII. Режим доступу http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/T001478.html
7. Книга мисливця / М.В. Шадура, І.М. Шейгас, М.С. Гунчак, А.М. Шадура, М.О. Мироненко. Львів, 1998. 179 с.
8. Лебедева Н.І., Домніч В.І. Методичні рекомендації до лабораторних робіт зі спецкурсу Біологія мисливських тварин. Запоріжжя: ЗНУ, 2006. 62 с.
9. Лебедева Н.І., Петриненко В.В. Методи обліку мисливських тварин. Конспект лекцій. Запоріжжя: ЗНУ, 2008. 62 с.
10. Лебедева Н.І., Петриченко В.В. Біотехнія. Навчально-методичний посібник до лабораторних робіт. Запоріжжя: ЗНУ, 2008. 90 с.
11. Мисливствознавство: Навч. посібник / [В.Д. Бондаренко, М.В. Делеган, К.А. Татаринів та ін.]; Відп. ред. В.Д. Бондаренко. К.: НМК ВО, 1993. 200 с.
12. Настанова з упорядкування мисливських угідь. К.: Держкомлігосп України, 2002. 113 с.
13. Настанова з упорядкування мисливських угідь. Київ, 2002. 113 с.
14. Новицький Р.О. Мисливствознавство. Методичні вказівки для студентів біологічних спеціальностей університету. К.: ДНУ ім. Олеса Гончара, 2009. 30 с.
15. Новицький Р. О., Домніч В. І. Основи мисливствознавства: Навч. посібник. Д.: Артлогос, 2011. 72 с.
16. Петриченко В.В., Лебедева Н.І., Карташова Я.М. Типологія мисливських угідь. Навчальний посібник. Запоріжжя: ЗНУ, 2009. 110 с.
17. Порадник егера / І.М. Шейгас, М.В. Шадура, А.М. Шадура, М.С. Гунчак, М.І. Шейгас. Харків, 2010. 190 с.
18. Типологія мисливських угідь: Навчальний посібник / В.В.Петриченко, Н.І. Лебедева, Я.М. Карташова. Запоріжжя: ЗНУ, 2009. 110 с.
19. Хоєцький П.Б. Вплив кліматичних чинників на чисельність мисливських звірів. Науковий вісник НЛТУ України. 2009. Вип. 19.15. С 239-244.
20. Хоєцький П.Б. Мисливствознавство. Львів: Сполом, 2006. 112 с.

21. Хоєцький П.Б. Практикум з мисливствознавства. Львів: Сполом, 2007. 64 с.
22. Юркевич Ю.В. Дикі звірі і птахи Карпат. Надвірна, 1996. 90 с

6.3. Методичне забезпечення

1. Мельник Т. І., Мельник А. В., Товстуха О.В. Лісомисливське господарство. Навчальний посібник для студентів 4-го курсу спеціальності 205 Лісове господарство" денної та заочної форми навчання. Суми, 2020. 86 с.
2. Мельник Т.І., Чигринець В.П. Лісомисливське господарство. Конспект лекцій для студентів спеціальності 205 – «Лісове господарство» денної і заочної форми навчання. Суми, 2020. 20 с.
3. Бондаренко В.Д., Дейнека А.М., Бурмас В.Р., та ін. Мисливське законодавство України. Львів: Сполом, 2005. 336 с.
4. Бондаренко В. Д., Мазепа В. Г., Хоєцький П. Б. Мисливська кінологія. Підручник. Львів: Афіша. 2002. 160 с.
5. Букатевиц Ю.В. Мисливське собаківництво. К.: 1993. 176 с.
6. Коваленко Б.П. Робоча програма з дисципліни «Мисливствознавство» для студентів 5 курсу за спеціальністю 7.09010301 «Лісове господарство». Сімферополь, 2012. 21 с.
7. Тищенко В.М., Большаков В.Н. Техніка егерської безпеки. Курс лекцій, методичні вказівки та контрольні завдання для студентів заочної форми навчання вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації ОКР „Магістр” за спеціальністю 8.09010301 «Лісове господарство» / навчальне видання. Київ: «ЦП “КОМПРИНТ”», 2012. 63 с.
8. Хоєцький П.Б. Практикум з мисливствознавства. Львів: „Сполом”, 2007. 64 с.
9. Вихідні дані до Проектів організації і розвитку мисливських господарств різних форм власності, планово-картографічні матеріали до проектів які виконує навчально-науково-виробнича лабораторія біоресурсів навколишнього природного середовища кафедри мисливствознавства і іхтіології РННВЦ «Екологія» біофаку ЗНУ.
10. Проекти організації і розвитку мисливських господарств різних форм власності які виконує навчально-науково-виробнича лабораторія біоресурсів навколишнього природного середовища кафедри мисливствознавства і іхтіології РННВЦ «Екологія» біофаку ЗНУ.

6.4. Електронні ресурси

1. Червона книга України. Тваринний світ. 2009 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.redbook-ua.org>.
2. Закон України про тваринний світ / Законодавство України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2894-14>
3. Закон України про мисливське господарство та полювання / Законодавство України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1478-14>

4. Теріологічна школа: теріологічні видання / Веб-сайт Українського теріологічного товариства НАНУ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.terioshkola.org.ua/ua/library.htm>
5. Діяльність Українського товариства охорони птахів [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://birdlife.org.ua/Diyalnist>
6. Сайт Українського товариства мисливців та рибалок (УТМР). [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.uoog.com.ua/ukr/about_organization/news
7. Всеукраїнська газета “Полювання та риболовля” [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://hunt-fish.com.ua/>
8. Полювання, риболовля, активний відпочинок / Сайт для мисливців [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://pole.in.ua/index.html>
9. Український сервер мисливця [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.uahunter.com.ua/>
10. Порядок проведення упорядкування мисливських угідь. Доступ: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0771-01>.
11. Настанова з упорядкування мисливських угідь. З. <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/> – Законодавство України.

6.5. Програмне забезпечення

Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання (Moodle), Інтернет-опитування (Kahoot, LearningApp)).

Важливе значення для засвоєння курсу має перегляд каналів і програм кабельного телебачення, що мають інформаційно-аналітичну та географічну спрямованість, зокрема National Geographic, Discovery, Travel, Euro News та інші. Виконання лабораторних та самостійних робіт передбачає ознайомлення з сучасною інформацією Інтернету, зокрема з інформацією областей та міст України на сайтах державних обласних адміністрацій, інформацією сайту Міністерства екології та природних ресурсів України і Державного агентства лісових ресурсів України.